

ถาม/ตอบ

เรื่อง การจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

1. เรื่อง การจัดตั้งคณะทำงานในการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ฝ่ายบริหาร และประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น
ถาม ขั้นตอนการจัดทำ

ตอบ 1.ประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร

เป็นอำนาจของผู้บริหารจะออกคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายให้เลขานุการนายกฯ ไป ยกร่างฯเลย หรือจะให้ความเห็นชอบเลยก็ได้เนื่องจากมีอำนาจตาม พรบ.จัดตั้งอยู่แล้ว แล้วนำเสนอที่ประชุมคณะผู้บริหารทราบ นายกลงนามประกาศใช้ ส่งสำเนาที่ลงนามประกาศใช้แล้วให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ

หมายเหตุ ในกรณีประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร มักจะเจอคำถามที่ถามว่าต้องนำประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหารเข้าให้สภาพิจารณาหรือไม่ คำตอบก็คือ ไม่ต้องนำเข้าเพราะไม่เกี่ยวข้องกัน

2.ประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ

ประธานสภานำเรื่องแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบ/พิจารณาร่างประมวลจริยธรรม ถ้าสภาเห็นชอบก็ให้ประธานสภาลงนามประกาศใช้ แต่ถ้าสภาไม่เห็นชอบจะแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญมาพิจารณาร่างประมวลตามระเบียบข้อบังคับการประชุมว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการก็ได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเสร็จแล้ว นำเสนอสภาให้ความเห็นชอบ ถ้าสภาเห็นชอบก็ให้ประธานสภาลงนามประกาศใช้ ส่งสำเนาที่ลงนามประกาศใช้แล้วให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ

หมายเหตุ ในกรณีประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ ที่ต้องขอความเห็นชอบจากสภานั้น มักจะเจอคำถามที่ถามว่าไม่อยู่ในสมัยประชุมสามัญสามัญจะอย่างไร คำตอบก็คือ ขออนุมัติท่านนายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด เปิดสมัยประชุมวิสามัญได้ เนื่องจากเป็นกรณีเร่งด่วนทั้งนี้เพราะรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้จัดทำเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญบังคับใช้

2. อำนาจตามกฎหมายในการตราประมวลจริยธรรม

ถาม ในการจัดทำประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร และประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น ใช้อำนาจตามกฎหมายอะไร ข้อไหน ควรจัดทำเป็นระเบียบ/ข้อบังคับ/ประกาศ

ตอบ กรณี อบต.

1.ประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 59 (4) จึงออกระเบียบ

องค์การบริหารส่วนตำบล... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารของ
องค์การบริหารส่วนตำบล...ไว้ดังต่อไปนี้

2.ประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 16
(6) จึงออก ระเบียบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
การเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาขององค์การบริหารส่วนตำบล...ไว้ดังต่อไปนี้

กรณี เทศบาล

1.ประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบ
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12 พ.ศ.2543 มาตรา 48 เตรส (4)
จึงออก ระเบียบเทศบาล... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารของ
เทศบาล...ไว้ดังต่อไปนี้

2.ประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 16
(6) จึงออกระเบียบสภาเทศบาล... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภา
ของเทศบาล...ไว้ดังต่อไปนี้

กรณี อบจ.

1.ประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบ
พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ... มาตรา 35/5 (4) จึงออก ระเบียบองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหารขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัด...ไว้ดังต่อไปนี้

2.ประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 279 ประกอบระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ข้อ 16
(6) จึงออก ระเบียบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด... ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
การเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด...ไว้ดังต่อไปนี้

3. การแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม

ถาม 1. คณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 3 คน ที่ผู้กำกับดูแลตาม พรบ.จัดตั้ง อปท. นั้น ๆ เป็นผู้เลือก เป็นคณะกรรมการ

2. คณะกรรมการจริยธรรมของข้าราชการการเมืองท้องถิ่นฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 6 คน ที่ผู้กำกับดูแลตาม พรบ.จัดตั้ง อปท. นั้น ๆ เป็นผู้เลือก เป็นคณะกรรมการ

ตอบ **กรณี อบต.** ต้องทำหนังสือถึง นายอำเภอ ขอให้คัดเลือก คณะกรรมการตาม (3) ตามที่ นายอำเภอเห็นสมควร

กรณีเทศบาล แบ่งเป็น 2 กรณี

1. กรณีเทศบาลตำบล ต้องทำหนังสือถึง นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด (ไม่แน่ใจว่ามีหนังสือมอบ อำนาจให้นายอำเภอหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ดูพรบ.จัดตั้งเป็นหลัก) ขอให้คัดเลือก คณะกรรมการตาม (3) ตามที่นายอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

2. กรณีเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ต้องทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้คัดเลือก คณะกรรมการตาม (3) ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

กรณี อบจ. ต้องทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ขอให้คัดเลือก คณะกรรมการตาม (3) ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

หมายเหตุ ตามเจตนารมณ์ในการสร้างกลไกการตรวจสอบต้องการให้เกิดการตรวจสอบซึ่งต้องมี บุคคลภายนอกที่มีความเป็นกลางเข้าร่วมด้วย ดังนั้นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงยกร่างตัวอย่าง ให้ ส่วนในรายละเอียดที่เกี่ยวกับประเด็นการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมที่ผู้กำกับดูแลตาม พรบ. จัดตั้ง อปท. นั้น ๆ เป็นผู้เลือกให้เป็นคณะกรรมการนั้น หน่วยงานของท่านสามารถดำเนินการด้วยวิธี ไหนก็ได้ ทั้งนี้ในการดำเนินการดังกล่าวขอให้คำนึงถึงความสุจริต เป็นธรรมและเป็นไปตาม เจตนารมณ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นด้วย

อีกประเด็นหนึ่งที่สอบถามกันมามากคือ ส่วนใหญ่ อปท.เกิดความสับสนระหว่าง คณะกรรมการจัดทำร่างประมวลจริยธรรม กับคณะกรรมการจริยธรรม ซึ่งเป็นคนละประเด็นกัน คณะกรรมการจัดทำร่างประมวลจริยธรรมนั้น เป็นดุลยพินิจของนายกและประธานสภา ซึ่งจะแต่งตั้งก็ได้หรือไม่แต่งตั้งก็ได้ให้กลับไปดูที่ ข้อ 1 ส่วนคณะกรรมการจริยธรรม จะแต่งตั้งได้ก็ต่อเมื่อได้ ประกาศใช้ประมวลจริยธรรมแล้ว ซึ่งก็มีคำถามตามมาอีกว่าแล้วใครเป็นคนลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการจริยธรรม คำตอบอยู่ใน ข้อ 4 ผู้ใดลงนามในประมวลจริยธรรมผู้นั้นก็ลงนามในคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม

4. การลงนามบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ถาม การลงนามบังคับใช้ประมวลจริยธรรมต้องลงนามแยกใช้หรือไม่

ตอบ 1.ประมวลจริยธรรมของฝ่ายบริหาร ให้เสนอผู้บริหารลงนาม

2.ประมวลจริยธรรมฝ่ายสภาฯ ให้ประธานสภานำบรรจุเข้าเป็นญัตติการประชุมสภาฯเพื่อขอ
ความเห็นชอบต่อสภาฯ เมื่อสภาฯให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานสภาฯ ลงนาม